

DEN NORSKE KIRKE

Heim kirkelige fellesråd

Verneplan for gravminner i Heim

Oppdragsgiver: Heim kirkelige fellesråd
Utarbeidet av Janita Bruun

2023 - 2025

Innhold

Innledning.....	3
Formål	3
Hjemmelsgrunnlag og verneverdier	3
Utvelgelse av representanter – invitasjon	4
Prosessplan og tidsaspekt	4
Mandat og utvalgsriterier.....	5
Mandat til arbeidsgruppen	5
Styringsverktøy	5
Utvalgte kriterier	6
Gravplassene i Heim.....	6
Kirkens og gravplassens omgivelser	7
Halsa- omgivelser og landskap	7
Hemne – omgivelser og landskap	9
Heim – omgivelser og landskap	10
Ven – omgivelser og landskap	11
Valsøyfjord - omgivelser og landskap.....	11
Vinje - omgivelser og landskap	12
Vern av landskap og betydning.....	13
Middelalderkirkegårder i Heim.....	14
Sovjetiske krigsgravplass i Heim	17
Gravminner	18
Verneverdige gravminner på Valsøyfjord gravplass.....	19
Verneverdige gravminner på Ven gravplass	23
Verneverdige gravminner på Vinje gravplass	28
Verneverdige gravminner på Hemne gravplass	39
Verneverdige gravminner på Heim gravplass	51
Verneverdige gravminner på Halsa gravplass.....	58
Oppsummering av gravminner	72
Gjenbruk og avtale.....	73
Forvaltning av vernede gravminner i privat eie (festede graver)	73
Forvaltning av vernede gravminner i gravplassmyndighetens eie	73
Ikraftsettelse og evaluering – eventuelt revidering	75
Referanser	76

Innledning

Gravplassenes primærfunksjon er å være et sted for gravlegging av våre døde og et minnested for de etterlatte hvor sorgen kan bearbeides. Gravplasser som er i bruk, er i en særstilling som kulturminne. De forteller historier om samfunn, slekter og enkeltmennesker. Gravplasser vil på grunn av dette være i kontinuerlig forandring. Dette skjer gjennom nye gravlegginger, gravminner som fjernes og nye gravminner som kommer til. Gravplasser i bruk er derfor dynamiske anlegg. Vernearbeidet på gravplass går ut på å vurdere hva som har verneverdi og hvilke strukturer og elementer som skal tas vare på videre. Denne verneplanen gir med dette et godt grunnlag for videre bruk og utvikling av gravplassene i Heim.

En verneplan er en oversikt over gravplassens kulturhistoriske verdier og bestemmelser som sikrer at dette ivaretas for ettertiden. Vern av enkelte områder vil ikke nødvendigvis bety å fryse bruk av områder, men kan gi premisser for videre bruk som ikke går på bekostning av de verdiene som bør ivaretas. Videre gir verneplan føringer for fremtidig skjøtsels og vedlikeholdsplan.

Målet for verneplanen er å sikre ivaretagelse av viktige aspekt i lokal og eventuelt regional / nasjonal, historie for ettertiden. Dette kan være ivaretagelse av typiske lokale trekk, gjenspeiling av samfunnet, gravplassens utvikling over tid og håndverkstradisjoner m.m.

Formål

Hovedmålet med denne verneplanen er å sikre vern av gravminner og andre kulturhistorisk verdifulle elementer på gravplassen, slik at disse kan bevares for nåværende og kommende generasjoner i Heim.

Hjemmelsgrunnlag og verneverdier

Verneplanen og verneplanens bestemmelser er hjemlet i: Kulturminneloven, trossamfunnsloven, plan og bygningsloven og rundskriv T-3/2000: Forvaltning av kirke, kirkegård og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø.

I organiseringen av arbeidet er det viktig å samarbeide med kulturminnemyndigheten. De er rette myndighet for mange kulturminner som kommer i berøring med verneplanarbeidet. Dette sikres ved at kulturminnemyndigheten får et utkast direkte tilsendt på høring.

Utvelgelse av representanter – invitasjon

Heim kirkelige fellesråd vedtok etter innstilling fra kirkevergen i Heim den 15.6.22 i sak 14/22 å sende ut invitasjon til en ønsket arbeidsgruppe som utarbeider et forslag til verneplan for bevaring av gravminner som angår alle de seks gravplassene i Heim kommune. Halså, Valsøyfjord, Hemne, Heim, Vinje og Ven gravplass.

Prosjektleder for arbeidsgruppen har vært kirkeverge Janita Bruun. Gruppen har videre bestått av Anne Elisabeth Sinnes (Hemne historielag), Jørgen Aune Hagen (Vinje fortidsminneforening), Lars Indreiten (Halså heimbygdlag), Kåre Hendset (Halså historielag), Astri Wessel (Vinje sokn), Mariann Espeland (Heim sokn) og senere Bente Aae Skårild, Maria Stolsmo og Jostein Selnes (Hemne sokn) og Ellbjørg Reiten (Halså sokn).

Gravplassarbeiderne har vært tilgjengelig under kartleggingsarbeidet ut på gravplassene og saksbehandlerne i gravregistreringssystemet Ecclesia.

Prosessplan og tidsaspekt

Arbeidsgruppen hadde sitt første møte den 7. februar i 2023, der hele gruppen var til stede. Alle representantene presenterte seg selv og hvorfor de er utvalgt / ønsker å være med i utarbeidelse av verneplan for gravminner på gravplassene i Heim. I møtet ble det videre tatt en kort gjennomgang av: formål med plan og verneplanens hjemmelsbestemmelser.

Som en del av forarbeidet inviterte verneplangruppen avdelingsleder gravplass /prosjektleder, Trygve Jensen, fra arbeidsgruppen i Trondheim kirkelige fellesråd, for å høre om Trondheims kirkelige fellesråds erfaringer i arbeidet med verneplan for gravplassene i Trondheim og dets betydning i dag.

I kartleggingsprosessen er det utarbeidet dronemateriale som innebefatter oversikt over alle gravplassene i Heim. Dette arbeidet er gjennomført av Hartel Analyses + Solutions v/ Ralf Hartel og i avtalen inngår både bruksrettigheter og kreditering av droneopptakene. Arbeidsgruppen har derfor inkludert kirkens omgivelser som kirkemur, trapper, porter, trær og veinett i denne plan.

Totalt har arbeidsgruppen gjennomført 12 møter. Representantene i arbeidsgruppene har arbeidet fysisk ute på gravstedene og kartlegging av utvalgskriterier. I kartleggingsarbeidet har vi vært avhengig av både vær og føreforhold, i tillegg har arbeidsgruppen vært avhengig av at tidspunktene treffer de fleste i gruppen., noe som har bidratt til forsinkelser i arbeidet.

Verneplan for bevaring av gravminner vedtas i fellesrådet og legges deretter ut til offentlig høring. Det vil også bli innhentet uttalelse fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark samt fylkeskommunen.

Mandat og utvalgskriterier

Mandat til arbeidsgruppen

- Å bekrefte forslag til verneverdier og kriterier som endelig verneplan tar utgangspunkt i.
- Med basis i verneverdier og kriterier foreslå hvilke gravminner og kulturuttrykk på den enkelte gravplass som bør inngå i en endelig verneplan.
- Arbeidsgruppen bes om å legge frem resultatet av sitt arbeid i form av en rapport som drøfter og konkluderer på punkt 1 og 2. med basis i å legge frem forslag til en endelig verneplan.

Styringsverktøy

- Gravminner er sentrale kulturminner på gravplassen og utgjør en viktig del av vår felles historie.
- Verneplanen skal sikre at gravminner med høy kulturhistorisk, kunstnerisk eller håndverksmessig verdi ikke går tapt.
- Planen legger føringer for hvordan gravminner skal forvaltes, vedlikeholdes og eventuelt restaureres.

Utvalgte kriterier

Arbeidsgruppen ønsker å legge vekt på en kombinasjon av kriteriene listet opp nedenfor.

Kriteriene er med utgangspunkt i [Verneplan for gravplass - veileder](#) s. 52.

Kilde og kunnskapsverdi – gravminner / utstyr (målbar og objektive)

1. Stilhistorisk verdi
2. Teknikkhistorisk verdi / håndverkshistorisk verdi
3. Samfunnshistorisk verdi / sosialhistorisk verdi
4. Personalhistorisk verdi

Opplevelsesverdi – gravminner / utstyr (dette er verdier som ikke er målbare og mer subjektive)

1. Kunstnerisk / estetisk verdi
2. Brukspreget verdi, alderspreget verdi
3. Identitetsskapende / kontinuitetsskapene
4. Forbløffelsens-/nysgjerrighetsskapende verdi
5. Symbolverdi

Gravplassene i Heim

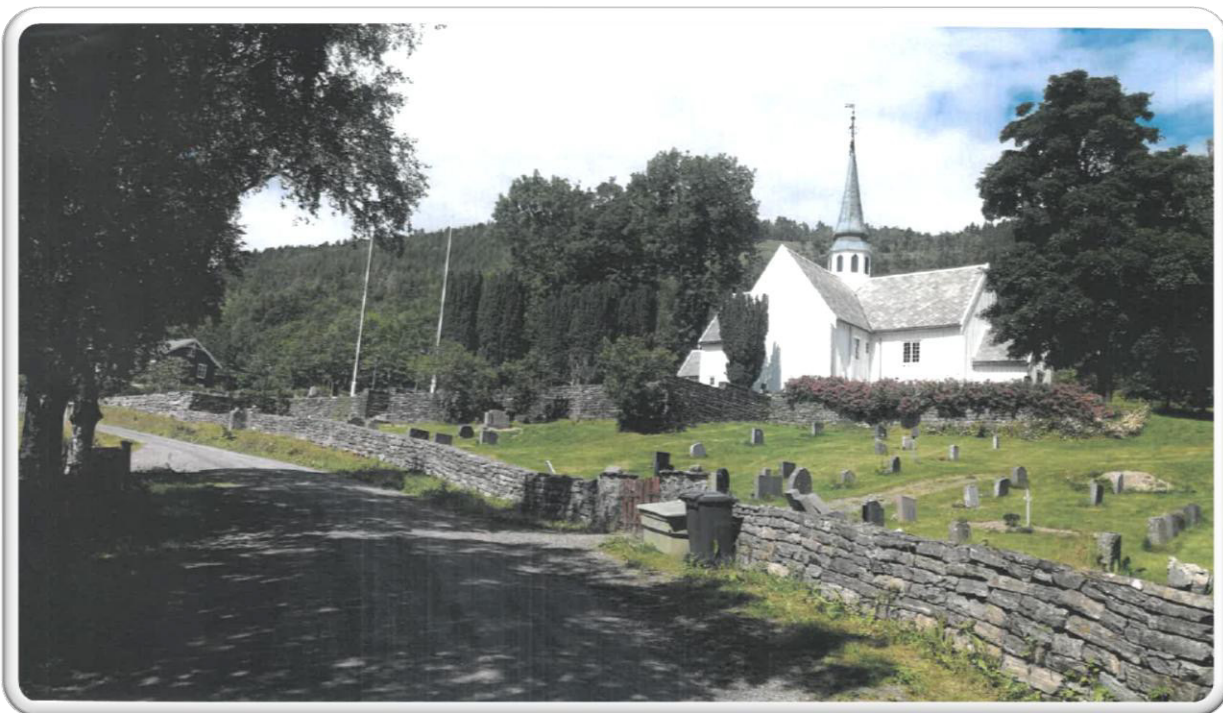
Heim kirkelige fellesråd har ansvar for forvaltningen av seks gravplasser på vegne av Heim kommune. I denne plan inngår Heim, Hemne, Vinje, Valsøyfjord, Halså gravplass og Ven gravplass. Som en del av denne verneplanen er det utarbeidet en oversikt over gravminner av særlig kulturhistorisk verdi. Disse gravminnene er dokumentert med fotografier og er prioritert for bevaring for fremtidige generasjoner. Alle gravminnene som omfattes av denne plan, vil bli presentert i eget kapittel. For hvert gravminne vises fotografi samt en beskrivelse av hvilken kategori det er plassert etter i verneplanens kriterier. Denne systematiske gjennomgangen sikrer at både visuelle og kulturhistoriske verdier blir tydelig dokumentert og ivarettatt.

Kirkens og gravplassens omgivelser

Arbeidsgruppen er enstemmig i sin oppfatning av at gravplassene i Heim utgjør et vakkert og verdig sted for gravlegging. Kirkenes og gravplassens plassering gir familiene et fredelig sted å samles, omgitt av vakker vegetasjon, utsikt og bekker som inviterer til ettertanke, ro og stillhet. Vegetasjon rundt kirkene og gravplassene har både en symbolsk og dekorativ verdi. Derfor ønsker arbeidsgruppen at syke eller døde trær og busker skal erstattes med nye, slik at området bevares som et innbydende og verdig sted også for familiene. Dette gjelder ønskes også lagt til grunn ved en eventuell fremtidig utvidelse av kirkegårdene eller gravplassene, slik at de samme kvalitetene og hensynene videreføres nye områder.

Kirkene / gravplassene har en særegen og vakker beliggenhet, omkranset av etablert natur og et helhetlig landskapstrekk som gir området høy kulturhistorisk verdi. Kirkemur, trapper og porter utgjør sentrale elementer i dette kulturmiljøet, og ønskes vernet på grunn av sin betydning for forståelsen av stedets historie, identitet og landskap (Klingberg, 2016).

Halsa- omgivelser og landskap

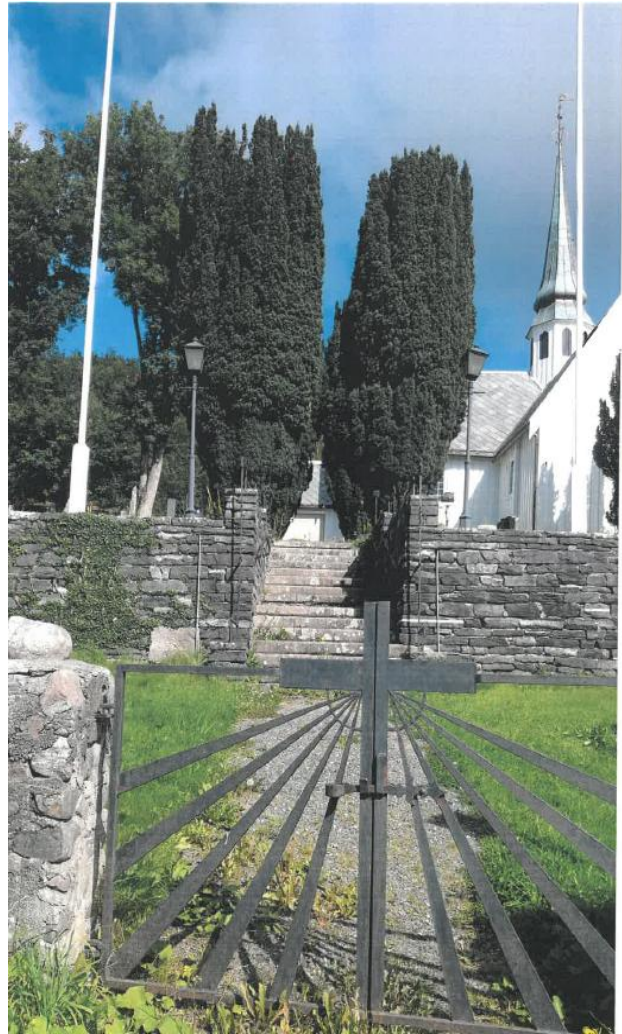
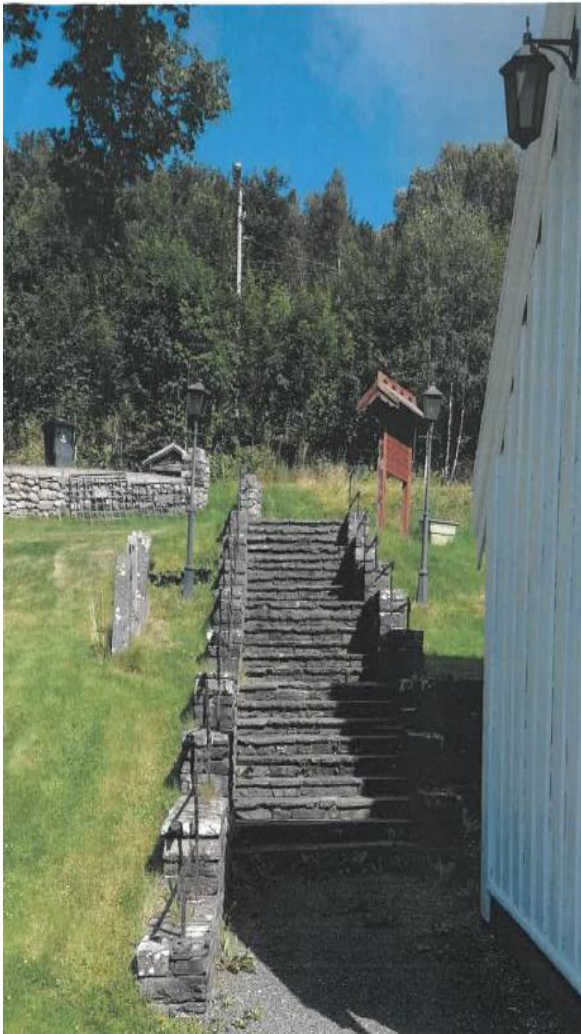

Foto: Lars Indreiten og Ellbjørg H. Reiten

Halsa kirkes og gravplass trapper, kirkemur og porter vernes på grunn av sin stilhistoriske, landskapsarkitektur, teknikkhistorisk og håndtverkhistoriske verdi.

Hemne – omgivelser og landskap

Foto: Stillbilde: Janita Bruun, video: Ralf Hartel

Foto: Stillbilde: Janita Bruun, video: Ralf Hartel

Heim – omgivelser og landskap

Foto: Stillbilde: Janita Bruun, video: Ralf Hartel

Ven – omgivelser og landskap

Foto: Stillbilde: Janita Bruun, video: Ralf Hartel

Valsøyfjord - omgivelser og landskap

Foto: Stillbilde: Janita Bruun, video: Ralf Hartel

Foto: Stillbilde: Janita Bruun, video: Ralf Hartel

Vinje - omgivelser og landskap

Foto: Stillbilde: Janita Bruun, video: Ralf Hartel

Vern av landskap og betydning

Bakgrunnen for ønsket vern

- Kirkemur, trapper og porter er viktige kulturhistoriske elementer som tydeliggjør gravplassens avgrensning og opprinnelige utforming, og bidrar til å opprettholde stedets karakter og autenticitet.
- Områdets etablerte vegetasjon og landskapstrekk gir gravplassen en ramme som er vesentlig for opplevelsen av anleggets historiske sammenheng og estetiske kvaliteter.
- Vernet skal sikre at disse elementene bevares for fremtiden, og at eventuelle tiltak eller endringer ikke svekker deres kulturhistoriske verdi eller områdets helhetlige uttrykk.

Betydning og forvaltning av kirkens / gravplassens landskap

- Kirkemur, trapper og porter skal ikke fjernes eller vesentlig endres uten godkjenning fra kulturmyndigheten og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.
- Vedlikehold og eventuelle reparasjoner skal utføres med bruk av tradisjonelle materialer og metoder, slik at det opprinnelige uttrykket ivaretas.
- Områdets landskap og vegetasjon skal forvaltes slik at gravplassens estetiske kvaliteter opprettholdes.

Middelalderkirkegårder i Heim

Det er ca. 500 middelalder gravplasser i bruk her i landet i dag og de er automatisk fredet. De er omgitt av en sikringssone, har en utrekning på 5 meter fra synlig ytterkant av kulturminnet, jfr. kulturminneloven § 6. Inne på enkelte av disse gravplassene kan det finnes kirketufter, gravminner, rester av gjerder, porter m.m. som er så gamle at de i seg selv er fredede kulturminner. På en rekke av anleggene står også en rekke middelalderkirkegårder, (Klingberg, 2016).

Norske middelalderkirkesteder er basert på Riksantikvarens oversikt over middelalderske kirkesteder i Norge. Den omfatter både kirkesteder som er i bruk og noen av de som er nedlagt. Riksantikvaren har utarbeidet en nettside med oversikt over kulturminner her i landet, kulturminnesøk, søk kan gjøres ved å klikke på vedlagte kobling: [Kulturminnesøk Riksantikvaren](#). Kulturminnesøk henter inn opplysninger fra kulturminnedatabasen Askeladden og inneholder opplysninger om fredet kulturminner og kulturmiljøer.

I Heim har vi 3 middelalderkirkegårder:

1. Hemne kirkested med eldste omtalte kirke fra 1589.
2. Halså kirkested med eldste omtalte kirke fra ca. 1303 og
3. Vinje kirkested med eldste omtalte kirke fra 1589 men fra kirken bevart et krusifiks fra første fjerdedel av 1100- tallet.

Middelalder gravplasser (inntil år 1537) og samiske gravplasser fra år 1917 eller eldre er fredet i samsvar med kulturminneloven § 4. Middelalderkirkegårdene har dermed allerede et særskilt, sterkt vern etter kulturminneloven og omfatter derfor automatiske fredede graver og gravminner fra middelalderen. Forvaltningen av fredede gravplasser og gravminner står nærere beskrevet i [Rundskriv Q-06/2020: Forvaltning av kirke, gravplass og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø](#). Alle gravminner som er fredet i samsvar med

kulturminneloven inngår derfor ikke i denne plan, men er automatisk fredet etter kulturminnelov og på denne måten ivaretatt. Eksempler på dette er gravminner som jernkors

og nedfelte jernplater. Alle disse er vernet på gravplassene i Heim.

På neste side er grensene med sikringssone på Heims middelalderkirkegårder.

Vinje middelalderkirkested

Hemne middelalderkirkested

Halsa middelalderkirkested

Oversiktsbildene er hentet ut fra [Kulturminnesøk](#).

Sovjetiske krigsgravplass i Heim

Foto: Anita Moe

Vinjeøra sovjetiske krigsgravplass forvaltes av Heim kirkelige fellesråd på vegne av og etter tilskudd fra staten v/ Kultur og likestillingsdepartementet. Alle sovjetiske krigsgraver i Norge forvaltes av norske myndigheter og for norske myndigheters regning. De er vernet etter gravplassloven § 27 og forskrift om krigsgraver, og forvaltes i tråd med krigens folkerett. Krigsgravtjenesten i Kultur og likestillingsdepartementet fører tilsyn og yter veiledning til gravplassmyndighetene. Utover ordinært vedlikehold og beplantning er det ikke anledning til

å gjøre fysiske endringer, sette opp skilt eller liknende uten forutgående tillatelse fra departementet.

Krigsgravplassen har dermed allerede et særskilt, sterkt vern etter gravplassloven og står under statlig forvaltning. Det er dermed ikke naturlig at denne innlemmes i denne verneplanen.

Gravminner

Gravminnene forteller om estetikk, en historie, stil og om samfunnsstrukturer og om folks tanker om liv og død. Gravskikker forteller om et samfunns prioriteringer og verdisyn. Dette gjør gravminner til viktige kulturminner.

Gravminner i gravplassenes eie som er eldre enn år 1900 og samiske graver fra 1917 eller eldre skal ikke flyttes eller fjernes før fylkeskommunen eller Sametinget har uttalt seg. Når det gjelder flytting eller fjerning av gravminner som er i privat eie, bør fylket / Sametinget varsles på forhånd. Saken forelegges skriftlig med foto av det aktuelle gravminne. Gravminner fra 1800- tallet og tidligere er selvskrevne verneobjekter (Gravplassveieleder, 2018).

Gravferdsforskriften § 27 åpner opp for at det kan utarbeides en bevaringsplan for hele eller deler av gravplassen. Enkeltgraver kan også vernes. Vern av gravplass innebærer ikke at den tas ut av bruk eller at noen mister sine rettigheter til bruk og er ikke et engangsforetakende. Den må rulleres noe som vil si at den bør tas opp til vurdering for eksempel hvert tiende år (Gravplassveieleder, 2018).

Gravminner i privat eie og gravplassens eie, begge kategorier kan vernes. I privat eie krever det samtykke fra den som fester og eier av graven. Gravplassmyndigheten inngår da en skriftlig avtale om at gravminnet og eventuelt annet tilhørende graven beholdes uforandret og blir enige med fester om hvordan eventuelle nye navn og data skal settes på gravminnet og at gravminne skal tilfalle gravplassen dersom avtalen sies opp. Mer om gjenbruk og forvaltning finner du i kap. gjenbruk og avtale.

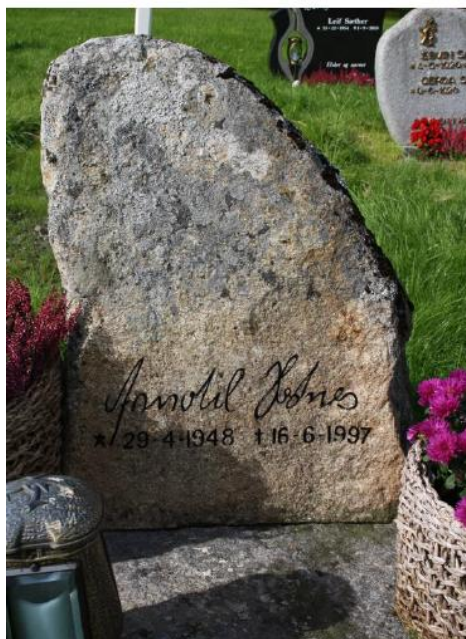
I neste kapittel får du presentert gravminner ønskes implementert i Heim kirkelige fellesråd verneplan. **Jernkors og jernplater er automatisk fredet** etter kulturminneloven og inngår derfor et automatisk vern etter egne lover / regler. Alle jernkors og plater er automatisk vernet i Heim og er derfor ikke avbildet i denne plan.

Verneverdige gravminner på Valsøyfjord gravplass

Stilhistoriske gravminner:

Stilhistoriske, alderspregede og teknikkhistoriske gravminner:

Alderspreget, brukspreget, nysgjerrighetsskapende

Stilhistorisk, teknikkhistorisk, nysgjerrighetsskapende og personalhistorisk

:

Nysgjerrighetsskapende:

Stilhistorisk og alderspreget:

Nysgjerrighetsskapende:

Sosialhistorisk:

Bilder av gravminnene på Valsøyfjord gravplass tatt av: Kåre Hendset.

Verneverdige gravminner på Ven gravplass

Stilhistoriske gravminner:

Alders, brukspreget og nysgjerrighetsskapende:

Sosial og stilhistorisk:

Alders og brukspreget:

Personal og samfunnshistorisk:

Stil og teknikkhistorisk:

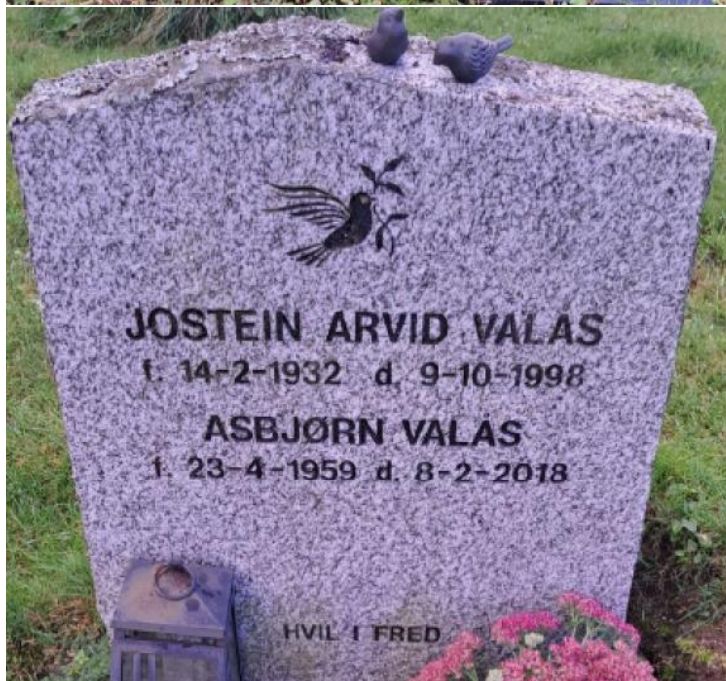
Alders, brukspreget og samfunnshistorisk:

Bilder av gravminnene på Ven gravplass tatt av: Jostein Selnes.

Verneverdige gravminner på Vinje gravplass

Stilhistorisk:

Samfunnshistorisk, symbol og stilhistorisk:

Teknikk og stilhistorie:

Lokal / stilhistorisk:

Lokalhistorisk:

Personalhistorie:

Nysgjerrighetsskapende:

Stil, teknikk, brukspreget og kunstnerisk / estetisk:

+ nysgjerrighetsskapende:

Lokal, stil og teknikkhistorie:

Sosialhistorisk:

Samfunnshistorisk, personhistorie og nysgjerrighetsskapende:

Stil og personhistorisk:

Alderspreget:

Stil og sosialhistorisk:

Bilder av gravminnene på Vinje gravplass tatt av: Janita Bruun og Astri Marie Wessel.

Verneverdige gravminner på Hemne gravplass

Stil og teknikkhistorisk:

Stil, teknikk og nysgjerrighetsskapende:

Lokal og stilhistorisk + nysgjerrighetsskapende:

Lokalhistorisk:

Lokal og teknikkhistorisk:

Lokal, stil og personhistorie:

Alders, brukspreget, stil og teknikk, personhistorisk og nysgjerrighetsskapende:

Familiehistorie:

Stil, teknikk og brukspreget:

Nysgjerrighetsskapende:

Lokal og personhistorie:

Sosialhistorisk verdi:

Personhistorie:

Sosialhistorisk verdi:

Alderspreget:

Verneverdige gravminner på Heim gravplass

Stil og teknikkhistorisk:

Nysgjerrighetsskapende

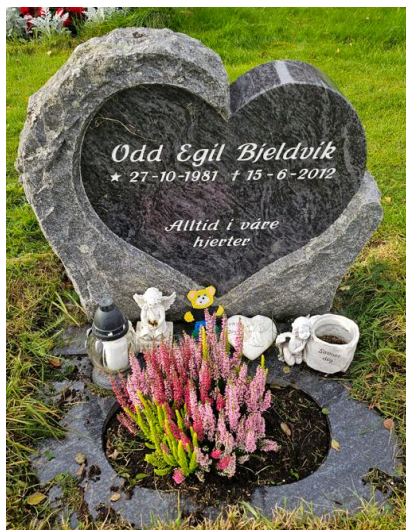

Kunstnerisk og nysgjerrighetsskapende:

Kunstnerisk:

Estetisk verdi:

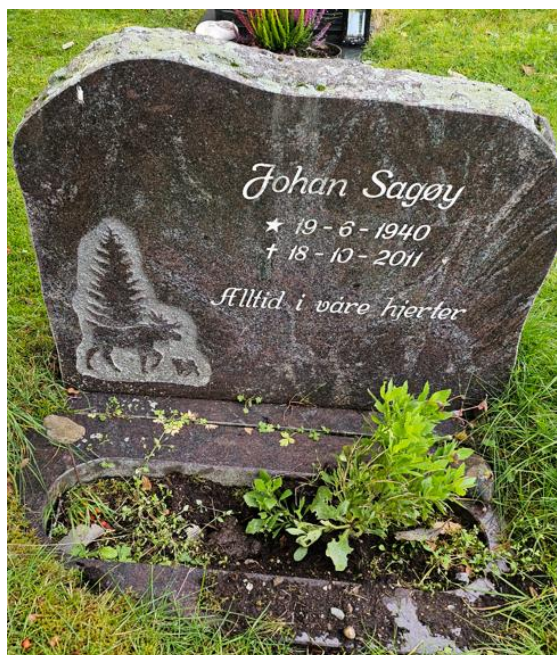
Personalhistorisk og samfunnshistorisk verdi:

Samfunnshistorisk og personalhistorisk verdi:

Personalhistorisk, identitetsskapende og symbolsk verdi:

Alders og brukspreget verdi:

Identitetsskapende

Kunstnerisk og stilhistorisk:

Nysgjerrighetsskapende og håndverk:

Forbløffelses, nysgjerrighets og teknisk verdi:

Stilhistorisk:

Stil, symbol, alders og brukspreget og kunstnerisk verdi:

Nysgjerrighetsskapende - >

Bilder av gravminnene er tatt av: Bente Aae Skårild

Verneverdige gravminner på Halså gravplass

Teknikk og stilhistorisk:

Stilhistorisk:

Personhistorisk:

Samfunnshistorisk:

Identitetsskapinge:

Stil og identitetshistorisk:

Alderspreget, stilhistorisk og nysgjerrighetsskapende:

Personal og identitetshistorisk:

Personalhistorisk og alderspreget:

Personal og nysgjerrighetsskapende:

Alderspreget og stilhistorisk:

Nysgjerrighetsskapende:

Bilder av gravminnene på Halsa gravplass er tatt av: Lars Indreiten og Ellbjørg. H Reiten.

Oppsummering av gravminner

Heim kirkelige fellesråd ønsker at totalt antall gravminner pr. 2025 inngår i denne plan:

Hemne gravplass	44
Ven gravplass	15
Heim gravplass	23
Vinje gravplass	34
Valsøyfjord gravplass	16
Halsa gravplass	38

De aller fleste gravminnene er i privat eie, noe som vil si at fester står ansvarlig for graven frem til avtalen ønskes å si opp. Det er ingen garanti for at fester samtykker til vern av gravminnet, men i de tilfeller der dette er aktuelt vil gravplassmyndigheten inngå avtale med

fester om overtakelse, les mer om dette i kapitlet om gjenbruk og avtale, forvaltning av vernede gravminner i privat eie (festede graver).

Gjenbruk og avtale

Forvaltning av vernede gravminner i privat eie (festede graver)

I de tilfeller gravplassmyndigheten ønsker å verne gravminner som er i privat eie, inngås det verneavtale med festeren for det enkelte gravminnet. Verneavtalen inngår som en del av festeavtalen ved overføring eller fornyelse av festeavtalen.

Når graven er festet, beholder festeren sine rettigheter og plikter som fester av graven:

- Festeren betaler festeavgift
- Festeren har ansvar for sikkerhet og vedlikehold av graven / gravminnet jfr. [Gravplassloven og Heim kirkelige fellesråds lokale forskrifter](#)
- Festeren bestemmer om grava skal gjenbrukes

I mange tilfeller kan festeren bruke det eksisterende gravminnet videre på en slik måte at verneverdien av gravminnet ikke forringes. I det enkelte tilfellet kan gravplassmyndigheten rådføres for den konkrete graven. Nye navn kan for eksempel føres på fremsiden der det er plass, eller på baksiden og snu steinen hvis den er egnet til det.

Når festet sies opp eller ikke kan fornyes lengre: Gravplassmyndigheten overtar eierforholdet av gravminnet og behandler det i tråd med verneplan.

Forvaltning av vernede gravminner i gravplassmyndighetens eie

Vernede gravminner i gravplassmyndighetens eie vil forvaltes på følgende måte:

- Gravminnet vil stå på den plassen der de hører hjemme så langt det er mulig
- Det vil ikke settes opp nye gravminner på gravene hvor de vernede gravminnene står
- Gravplassmyndigheten eier og er ansvarlig for gravminnet, inkludert sikkerhet og vedlikehold. Vedlikehold vil begrenses av kapasitet og økonomi.
- Det vil ikke opparbeides beplantning ved vernede gravminner. Dersom private ønsker å holde beplantning ved vernede gravminner i gravplassenes eie, kan dette gjøres etter avtale med gravplassmyndigheten.

- Gravminner som er fjernet fra sin plass på gravplassen, og det er ukjent hvor graven til den gravlagte lå, vurderes normalt ikke som verneverdige og settes ikke opp på gravplassen.

Ikraftsettelse og evaluering – eventuelt revidering

Forslag til verneplan legges frem for fellesrådet i fellesrådsmøte den 26.8.2025 i sak 34/25. Ved positivt vedtak vil verneplanen legges ut på offentlig høring. Det vil bli tatt gjennomgang av innkomne uttalelser etter høringsfristens utløp 5. desember og endelig verneplan vedtas i fellesrådsmøte den 16.12.2025.

Trøndelag fylkeskommune og Statsforvalteren får hvert sitt eksemplar tilsendt direkte på høring + Heims fire menighetsråd.

Kunngjøringen av høring utkast verneplan for gravminner vil publiseres på kirkens egne hjemmesider med mulighet for deling. Heim kommune vil bli kontaktet for publisering på kommunens hjemmesider.

Heim kirkelige fellesråd har i fellesrådsmøte den 26.8.2025 vedtatt offentlig høring av utarbeidet verneplan for gravminner på gravplassene i Heim kommune.

Vi ber derfor om innspill på verneplan før denne endelig vedtas, se vedlagte verneplan.

Innspillene må være skriftlig og mottatt senest fredag 5. desember 2025.

Innspillene merkes med «Innspill verneplan» og sendes til:

post.heim@kirken.no eller

Heim kirkekontor, Hasselveien 13, 7200 Kyrksæterøra.

Referanser

Gravplassveileder . (u.d.). Hentet fra Kulturminnesøk :

<https://www.gravplassveileder.no/vern/kulturminnesok/#:~:text=Kulturminnes%C3%B8k%20henter%20inn%20opplysninger%20fra%20kulturminnebasen%20Askeladden%20og,nyttig%20verkt%C3%B8y%20for%20%C3%A5%20finne%20opplysninger%20om%20kulturminner.>

Gravplassveileder . (u.d.). Hentet fra Verneplan for gravplass Veileder :

https://www.gravplassveileder.no/siteassets/dokumenter/2018.09.18_verneplan-for-gravplass-veileder_oppslag-til-web_enda-lettere.pdf

Klingberg, H. (2016). *Gravplassen - en håndbok* . e-forlag.

Lovdata. (u.d.). Hentet fra Kulturminneloven : <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1978-06-09-50>

Lovdata. (u.d.). Hentet fra Plan og bygningsloven : <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71?q=plan%20og%20byggningsloven>

Lovdata. (u.d.). Hentet fra Trossamfunnsloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-04-24-31?q=trossamfunnsloven>

Lovdata. (u.d.). Hentet fra Gravplassloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1996-06-07-32?q=gravplassloven>

Lovdata. (u.d.). Hentet fra Forskrift om gravplassvedtekter, Heim kommune, Trøndelag:

<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2022-06-28-1318?q=Heim%20kirkelige%20fellesr%C3%A5d>

Regjeringen . (u.d.). Hentet fra RUNDSKRIV Q-06-2020 Q-06/2020 :

<https://www.regjeringen.no/contentassets/00d635cb742944b2a7a441ea7f20635a/rundskriv-q-06-2020-1.pdf>

Riksantikvaren . (u.d.). Hentet fra Kulturminnesøk : <https://www.kulturminnesok.no/>

Riksantikvaren . (u.d.). Hentet fra Hemne kirkested, kirkested :

<https://www.kulturminnesok.no/kart/?q=hemne&am-county=&lokenk=location&am-lok=&am-lokdating=&am-lokconservation=&am-enk=&am-enkdating=&am-enkconservation=&bm-county=&cp=1&bounds=63.288213442321485,9.075613617897034,63.2860745214765,9.08070981502533&zoom=1>